

I - ARABAKO BATZAR NAGUSIAK ETA ARABAKO LURRALDE HISTORIKOAREN FORU ADMINISTRAZIOA

Arabako Foru Aldundia

NEKAZARITZA SAILA

225/2026 Foru Agindua, uztailaren 17koa. Arabako Lurralde Historikoko ehiza jardueraren araudi espezifikoa ezartzea 2026-2027 denboraldirako

Arabako Lurralde Historikoak badu ahalmena erkidego osoko erakundeek arautu ez dituzten arlo guztietan ehiza jarduerari buruzko arauak garatzeko, baldin eta erakunde horiek emandako arauekin bat badator. Ahalmen hori erabiliz, Arabako Lurralde Historikoko Ehizarako ekainaren 14ko 8/2004 Foru Araua onetsi zen. Foru arau horren 32. artikulua ezartzen du ezen, Lurraldeko Ehiza Kontseiluari entzun ondoren, Arabako Foru Aldundiko sail eskudunak onetsiko duela lurralde historikoan ehizan jarduteko arauak ezartzen dituen urteko foru agindua. Agindu horretan, gutxienez, honako hauek zehaztu beharko dira: ehiza intereseko eta merkaturatzeko moduko espezieak, eta eremu bakoitzean espezie bakoitzari aplikatu beharreko arauak eta baimendutako aldi, egun eta orduak, bai eta baimendutako modalitateak eta harrapaketak ere.

Era berean, honekin batera doan eranskina bat dator foru aldundiek urtero eman behar dituzten debekualdiei buruzko foru aginduen gutxieneko edukiekin, Euskal Autonomia Erkidegoko Ehizari buruzko martxoaren 17ko 2/2011 Legearen 31. artikulua arabera. Eranskinak azalpen zati bat eta xedapen zati bat ditu, eta artikulua arautzaileak dituen eranskina.

Berrikuntza gisa, maiatzaren 19an Nekazaritza, Arrantza eta Elikadura Ministerioak galeper arruntaren (*Coturnix coturnix*) populazioak berreskuratzen laguntzeko egindako proposamen dokumentua jasotzen da. Lehen aipatutako eskumena baliatuz, dokumentu honen postulatu guztiak gure lurraldean espezie hori kontserbatzeko estrategia gisa hartzen dira. Proposamen hau formalki aurkeztu zaie Europako Batzordeari eta Task Force on the Recovery of Birds taldeko kideei 2026ko maiatzaren 20an.

Araudi honetan jasotako neurrien arabera, debeku erdiko aldiak bakarrik ehizatu ahal izango da espezie hori, eta gehienez ere 12 ale ehizatu ahal izango dira ehiztari eta eguneko. Ohiko administrazio sistema, ehiza denboraldia amaitu ondoren harrapatutako ehizari buruzko urteko datuak paperean biltzean oinarritzen dena ia modu eskusiboan, zaharkitua dago eta ez da nahikoa espezie hori kudeatzeko; beraz, tresnarik egokiena ezarriko da informazioa bizkor eta osorik irits dadin populazioak ebaluatzen dituzten nazioarteko batzordeetara. Horregatik, harrapaketei buruzko lurralde datu finkatua lortuko da urriaren 1a baino lehen, eta, beraz, populazioaren kontrola ia denbora errealean egingo da.

Espezie bat ehizatzeke interes nagusia trofeoa denean, orkatzarekin gertatzen den bezala, ehiza aprobeitxamenduaren mende dagoen populazioaren egiturak trofeoa daramaten pertsonak harrapatzeke joera du. Orkatz populazioak sexuaren arabera desorekatuta badaude, arren eta emeen proportzioa berdina izatea ekarriko duen erauzketa gomendatzen da. Lurraldeko populazioa orekatzea oso garrantzitsua dela kontuan hartuta, orkatz emeen harrapaketak gehitzea sustatu nahi da, orkatz emeentzako ezarritako kupoa kenduz.

Horretarako, Lurraldeko Ehiza Kontseiluari kontsulta egin zitzaion, zeina 2026ko maiatzaren 6an bildu baitzen.

Foru agindu honek, "Nekazaritza Sailaren Arabako Foru Aldundian genero eraginaren ebaluazioen kalitatearen ebaluazioa" izenekoan adierazitakoa kontuan hartuta, foru agindu honek ehizaren kudeaketan genero zeharkakotasunaren printzipioa ere jasotzen du, eta emakumeen eta gizonen arteko aukera berdintasuna sustatzen du ehiza jarduerarako, partaidetza guneetan

eta ehizari lotutako prestakuntza eta sentsibilizazio jarduketetan, berdintasunaren arloan indarrean dagoen araudiarekin bat etorritik, eta sexuaren arabera bereizitako informazioa biltzea eta aztertzea bultzatzen du ehiza arloan eskumena duen organoak egindako jardueretan. Organo horrek, halaber, aldiaren behin ebaluazioak egin ahal izango ditu foru agindu honen babesean garatutako neurri eta jardueren genero eraginari buruz, sexuaren arabera bereizitako adierazleak txertatuz, ehizaren eremuan emakumeen eta gizonen parte hartzea eta ordezkaritza aztertu ahal izateko.

Gainera, aurreko denboraldiko harrapaketen datuak aztertu dira, eta datu horiek guztiak Lurraldeko Ehiza Kontseiluan aurkeztu dira, honako hauen ordezkariak bertatik bertara eza-gutu ahal izan ditzaten alderdi garrantzitsuak eta beritasunak: ehiza barrutien elkarrekin, lurraldeko ehiza federazioa, sektoreko enpresak eta gizarte, nekazaritza eta ingurumen arloko beste erakunde batzuk. Datorren ehiza denboraldia hasi aurretik (abuztuaren 15ean) onestea eta argitaratzea interes publikoko arrazoia eta legezko betebeharra da.

Entzun zaio Arabako Foru Administrazioaren Aholku Batzordeari, eta haren irizpena onartu da.

Xedapen hau izapidetzean aintzat hartu dira Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legearen ezarritako arautze onaren printzipioak, otsailaren 28ko 6/2023 Foru Dekretuaren 3. artikuluan bildutakoak (foru dekretu horren bidez Arabako Foru Aldundian xedapen orokorrak egiteko prozedura onesten da). Hala, azalduko aurrekarietan behar bezala justifikatu da erregulazio berri baten beharra, eta, gainera, araugintza jardueraren proportzionatua da; izan ere, lortu nahi den helburua lortzeko ezinbesteko gutxienez mugatzen da, hau da, debekualdien urteko agindua egitera. Egiteko, kontuan hartu dira Arabako Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako V. Foru Planaren (2022-2026) inspirazio iturri diren emakumeen eta gizonen arteko berdintasun printzipioak, bai eta Emakumeen eta gizonen berdintasunerako eta emakumeen aurkako indarkeria matxistatik gabeko bizitzetarako legearen testu batekina onesten duen martxoaren 16ko 1/2023 Legegintza Dekretuaren edukia ere. Halaber, kontuan hartu dira Arabako Foru Aldundiko Berdintasun Zerbitzuak horri buruz egindako txostenetan jasotako oharak. Halaber, segurtasun juridikoaren printzipioa bermatzen da, nahikoa justifikatuta gelditzen delako ordenamendu juridikoan sartzen dela eta hura ematen duen organoa gaituta dagoela. Gardentasun printzipioari dagokionez, ez da urratu, entzunaldiko izapidea legez ezarritako epeetan bete delako. Efizientzia printzipioaz denaz bezainbatean, proposatzen den arauketak, bere izaera dela eta, ez dakar administrazio karga osagarriarik edo alferrikakorik herritar guztientzat, ez eta baliabide publikoen kontsumo handiagorik ere. Sineskeria eta ulergarritasun printzipioei dagokienez, proposatutako testua modu egituratuan idatzi da, hizkuntza argia eta ulergarria erabiliz.

Nahitaezko txostenak aztertu dira, eta aplikatuz 2023-2027 legegintzaldirako Arabako Foru Aldundiaren sailen egitura zehazten duen Diputatu Nagusiaren ekainaren 30eko 152/2023 Foru Dekretua, hau

XEDATZEN DUT

Artikulu bakarra. Onestea Arabako Lurralde Historikoan 2026-2027 denboraldian ehizan jarduteko araudi espezifikoak, eranskinean jasotako artikuluen arabera.

Azken xedapena. Foru agindu hau ALHAOn argitaratu ondorengo egunean jarriko da indarrean.

Vitoria-Gasteiz, 2026ko uztailaren 17a

Nekazaritza Saileko foru diputatua
NOEMÍ AGUIRRE QUINTANA

Nekazaritza zuzendaria
DAVID FERNÁNDEZ SARABIA

ERANSKINA

ARABAKO LURRALDE HISTORIKOAN 2026-2027 DENBORALDIRAKO EHIZA
ARAUTZEN DUTEN BALDINTZA OROKORRAK EZARTZEKO ARAUDIA**1. artikulua. Ehizarako lursailak. Baimendutako egunak eta ordutegiak**

1.1 Arabako Lurralde Historikoan debekatuta daude aprobetxamendu komuneko ehiza lurrak. Espeziearen egoera berezia dela eta, debekatutako lurretan basurdeak bakarkako jauzi ehizan eta zelata ehizan ehizatze baimena eman ahal izango da, administrazio batzarrek edo udalek hala eskatuta.

1.2 Arabako Lurralde Historikoan ehizan jarduteko baimendutako egunak honako hauek izango dira, oro har: aldi baimenduaren ostegun, larunbat, igande eta jaiegunak. Hala ere, aintzat hartu beharko da ehiza barruti bakoitzeko ehiza antolatze plan teknikoek eta ehizako jarrera planek eta ehiza aprobetxamenduko berariazko beste arau batzuek espezie bakoitzerako jasotzen dutena.

1.3 Oro har, 8:30etik 17:30era jardun ahal izango da ehizan, salbu eta debeku erdiko aldian, ehiza larrian, uso migratzaileak eta birigarroak tiro postu finkoetatik ehizatzen badira edo berariazko baimenik bada; horien ordutegia kasuan-kasuan finkatuko da baldintza espezifikoetan.

1.4 Foru agindu honetan eguzki irteera eta sarrera edo egunsentia eta iluntzea aipatzen direnean, erreferentzia bezala hartzen da Institutu Geografiko Nazionalak Gasteizerako argitaratutako egunsenti eta iluntze almanaka ofiziala (<https://cdn.mitma.gob.es/portal-web-drupal/salidapues-tasol/2026/Vitoria-2026.txt>)

2. artikulua. Debeku erdiko aldia

2.1 Egun baimenduak: Ostegun, larunbat eta igande eta jaiegunetan jardun ahalko da ehizan, 2026ko abuztuaren 15etik irailaren 15ra arte, biak barne.

2.2 Ordutegia: Ehizan jardun ahalko da egunsentitik ilundu arte.

2.3 Debeku erdiko aldian, honako espezie hauek ehizatu ahal izango dira: galeper arrunta (*Coturnix coturnix*), untzia (*Oryctolagus cuniculus*), belabeltza (*Corvus corone*), arabazozo pikarta (*Sturnus vulgaris*), mika arrunta (*Pica pica*) eta azeria (*Vulpes vulpes*).

Debeku erdiko aldian, pagausoa (*Columba palumbus*) abuztuaren 20etik irailaren 30era ehizatu ahal izango da, ostegunetan, larunbatetan, igandeetan eta jaiegunetan, zain edo zelatan ere egin ahal izango da, behar bezala baimendutako etxola eta postu finkoetatik.

2.4 Galeperren harrapaketak jakinaraztea: ehiztariek edo ehiza barrutietako kudeatzaileek bildutako informazioa Arabako Foru Aldundiaren harrapaketak kontrolatzeko sistema informatikoan sartu beharko da ahalik eta lasterren, eta, nolatan ere, datu horiek urriaren 1a baino lehen erregistratu beharko dira, debeku erdiko aldiaren emaitzak ebaluatu ahal izateko.

3. artikulua. Ehiza xehea

3.1 Egunak eta aldi baliouduna: Oro har, ostegun, larunbat, igande eta jaiegunetan jardun ahalko da ehizan, 2026ko urriaren 12tik 2027ko urtarrilaren 31ra arte, biak barne.

3.2. Jarraian adierazten dira ehiza xeheko zenbait espeziatarako baimendutakoaldiak:

Eperra eta erbia: 2026ko azaroaren 1etik 2027ko urtarrilaren 31ra.

Uso migratzaileak eta birigarroak postu baimenduetatik ehizatu ahal izango dira ehiza xehetako baimendutako egunetan ez ezik, 2026ko urriaren 1etik abenduaren 15era ere, biak barne, edozein egunetan.

Arabako Errioxako postu baimenduetatik birigarroak ehizatu ahal izango dira 2026ko azaroaren 1etik 2027ko urtarrilaren 31ra arteko egun guztietan.

Untxia 2026eko urriaren 12tik 2027ko otsailaren 28ra ehizatu ahal izango da honako udalerri hauetan: Mañueta, Eltziego, Bastida, Guardia, Lapuebla de Labarca, Leza, Navaridas, Samaniego eta Eskuernaga.

Baimendutako oilagor zonetan, asteko egun guztietan ehizatu ahal izango da baimendutako aldiaren barruan.

3.3 Ordutegia: Uso migratzaileak eta birigarroak ehizatzeako postuak eta txabolak erabili ahal izango dira egunsentitik ilundu baino ordu erdi lehenagora arte baimendurako aldian, Guardia - Arabako Errioxako Kuadrillako postu finkoetan izan ezik, egunsentitik ilundu arte erabili ahal izango baitira.

3.4 Ehiza xeheko espezie hauek ehizatu ahal izango dira:

Ugaztunak: untxia (*Oryctolagus cuniculus*), erbia (*Lepus sp*) eta azeria (*Vulpes vulpes*).

Hegazti sedentarioak: eper gorria (*Alectoris rufa*), fisaia (*Phasianus colchicus*), arabazozo pikarta (*Sturnus vulgaris*), mika arrunta (*Pica pica*), belabeltza (*Corvus corone*) eta haitz usoa (*Columba livia*).

Hegazti migratzaileak: pagausoa (*Columba palumbus*), txoloma (*Columba oenas*), birigarro txikia (*Turdus iliacus*), garraztarroa (*Turdus viscivorus*), birigarro arrunta (*Turdus philomelos*), durdula (*Turdus pilaris*), oilagorra (*Scolopax rusticola*) eta istingor arrunta (*Gallinago gallinago*).

Hegazti urtarrak: basahatea (*Anas platyrhynchos*), ipar ahatea (*Anas strepera*), ahate buztanluzea (*Anas acuta*), antzara hankagorritza (*Anser anser*), udako zertzeta (*Anas querquedula*), zertzeta arrunta (*Anas crecca*), ahate mokoabala (*Anas clypeata*), kopetazuri arrunta (*Fulica atra*) eta murgilari mottoduna (*Aythya fuligula*).

Aldi baterako debekatuta dago honako espezie hauek ehizatzea: istingor txikia (*Lymnocyrtes minimus*), murgilari europarra (*Aythya ferina*), hegala burra (*Vanellus vanellus*) eta ahate txistularia (*Anas penelope*).

Aipatutako espezieen arauketa haien indarrean dagoen babes estatusaren arabera egingo da. Foru agindu hau indarrean dagoen aldian hartan adierazten diren espezieetako baten babes estatusa aldatzen baldin bada, onetsitako estatus berriaren arabera arautu beharko da.

3.5 Kupoak: jarraian adierazten dira zenbait espeziatarako baimendutako gehieneko kupoak, ehiztari eta egun bakoitzeko:

Eper gorria: hiru ale.

Oilagorra: hiru ale.

Galeperra: 12 ale.

Erbia: 1 ale.

4. artikulua. Ehiza larria

4.1 Aldi baimenduak.

Jarraian adierazten dira zenbait espeziatarako baimendutako aldiak:

4.1.1. Basurdea (*Sus scrofa*).

Basurdea ehizatu ahal izango da 2026eko irailaren 1etik 2027ko martxoaren 15era arte, ostegunetan, larunbatetan, igandeetan eta jaiegunetan, suzko armaz uxaldietan eta jauzi ehizan, eta arkuz uxaldietan, mendi ehizetan eta zelata ehizan. Arku bidezko zelata ehizan, ehizan jardun ahal izango da, jaurtiketa egin eta hurrengo eguneko lehen 12 orduetan, aldezturik zaurituta geratu diren ehizakiak akabatze soilik.

Jauzi ehiza eskopetarekin eta bala munizioarekin bakarrik egin ahal izango da, ehiza larriko aprobeitxamendua duten barrutietan, baldin eta ehizako jarraipen planean hala jasota badago.

4.1.2 Orkatza (*Capreolus capreolus*), 2026-2027 denboraldian, honako aldi hauetan ehizatu ahal izango da:

- a. Arren udaberriko mendi ehiza: 2027ko apirila eta maiatza.
- b. Arren udazkeneko mendi ehiza: 2026eko iraila eta urria.
- c. Emeen udazkeneko mendi ehiza: 2026eko urria.
- d. Emeen neguko mendi ehiza: 2027ko urtarrila eta otsaila.
- e. Ar eta emeen udazkeneko uxaldiak: 2026eko urria.
- f. Emeen neguko uxaldiak: 2027ko urtarrila eta otsaila.

4.1.3 Oreina (*Cervus elaphus*): 2026eko urriaren 12tik 2027ko otsailaren 28ra.

4.2. Baimendutako egunak eta orduak:

4.2.1 Uxaldian ehizatzeako baimendutako egunak ostegunak, larunbatak, igandeak eta jaiegunak izango dira, 8:30etik 17:30era bitarteko orduetan.

4.2.2 Orkatza mendi ehizan ehizatzeako egun baliodunak, ehizako jarraipen planean besterik xedatu ezean, asteko egun guztiak izango dira, egunsentia baino ordu erdi lehenagotik iluntzea baino ordu erdi geroago arte. Parke naturalen barruan dauden ehiza lurretan, egunsentia baino ordu erdi lehenagotik 11:00ak arte eta 18:00etatik iluntzea baino ordu erdi geroago arte, udaberriko zelataldietan, eta egunsentia baino ordu erdi lehenagotik 11:00ak arte eta 17:00etatik iluntzea baino ordu erdi geroago arte, udazkeneko eta neguko zelataldietan.

4.2.3 Mendi ehizan eta itxaronez edo zelatan ehizatzeako egun baliodunak espeziea ehizatzeako aldi balioduneko ostiralak, larunbatak, igandeak eta jaiegunak izango dira, egunsentia baino ordu erdi lehenagotik iluntzea baino ordu erdi geroago arte. Parke naturalen barruan dauden ehiza lurretan, ordutegia egunsentia baino ordu erdi lehenagotik 11:00ak arte eta 17:00etatik iluntzea baino ordu erdi geroago arte izango da.

4.3 Kupoak: Ehiza larriko ehiza espezieentzat ehiza barruti bakoitzari esleitutako gehieneko harrapaketa kopurua Arabako Foru Aldundian ehiza arloko eskumena duen sailak 2026-2027 denboraldirako zehaztutakoa izango da. Kupoak ehiza modalitateak arautzen dituen araudi orokorrean ezarritakoaren arabera esleitzen dira, eta barruti bakoitzeko ehizako jarraipen planean sartu behar dira, urteko ehiza aprobeitxamendua zehaztuta denboraldi bakoitza hasi aurretik, Arabako Lurralde Historikoko Ehizari buruzko 8/2004 Foru Arauaren 31. artikulua 3. apartatua ezarritakoaren arabera. Ehiza barruti bakoitzean ehiza daitezkeen aleen kopurua jakinaraziko du ehiza arloko eskumena duen sailak, bai elkarte bidez, bai elkarte barruan ez dauden ehiza larriko barrutiei zuzenean jakinarazita. Ez dago kuporik ez basurde aleak harrapatze, ezta orkatz emeen aleetarako ere.

5. artikulua. Baimen bereziak behar dituzten modalitateak

5.1 Arku bidezko ehiza urriaren 27ko 155/1999 Foru Aginduaren bidez arautzen da, eta beharrezkoa da ehiztari arkulariaren gaitasun ziurtagiria edo nortasun txartel homologatua lortzea.

5.2 Hegazti harrapariekin falkonerian aritzea otsailaren 4ko 55/2013 Foru Aginduaren bidez arautzen da, eta ehiza mota hori egiteko gaitasun ziurtagiria lortu behar da.

5.3. Ehiza espezieak Arabako Lurralde Historikoan salbuespenezko kontrol neurrien bidez kontrolatzea, zeinak apirilaren 7ko 134/2017 Foru Aginduaren bidez arautu baitziren, ez da jotzen ohiko ehiza jardueratzat, eta berariazko baimena behar du. Jakinarazpen araubidea ezartzen da basurdea eta oreina kontrolatzeko ekintzak hasi ahal izateko, espezie horien populazio egoerak irauten duen bitartean. Aurkezpen egunetik aurrera izango du eragina, eta jakinarazpenean jasota utzi beharko da gauzatze epea.

6. artikulua. Ehiza eta basa faunaren babes orokorra

6.1 Klima, biologia edo oso kaltegarriak diren gorabeherak direla eta, ehizaren arloko esku-menak esleituta dauzkan sailak aldatu egin ahal izango ditu eraginpeko ehiza espezieen ehiza aldi baliodunak, espezie horiek kontserbatzeko, gorabehera horiek lurralde historiko osoan nahiz eskualde jakin batean gertatzen badira ere. Hori guztia Lurraldeko Ehiza Kontseiluari entzun ondoren, presak ahalbidetzen badu.

6.2 Oro har, ehiza barruti batean aldi berean bakarkako jauzi ehizan jardun dezake, gehienez ere, pertsona batek 100 hektareako. Ehiztari bakoitza gehienez hiru txakurrekin aritu ahal izango da ehizan, eskopeta bakoitzeko, jauzi ehiza xehean.

6.3 Ezin izango zaio kalterik egin ehiza populazioen kontserbazio egoera onari bere banaketa eremu naturalean, kalte larriei aurrea hartzeko kontrolatu nahi direnean, Ehizaren martxoaren 17ko 2/2011 Legearen 34.4 eta 34.5 artikulua eta Arabako Lurralde Historikoan ehiza espezieak kontrolatzeko aparteko neurriak arautzen dituen apirilaren 7ko 134/2017 Foru Agindua aplikatuz. Ehiza espezieek eragindako kalteak agertzen dituzten lekuetan, haiek kontrolatzeko prozedurarik eta neurririk egokienak baimendu ahal izango dira, ohiko ehiza sistemen ordezkari neurri prebentibo eta alternatiboak bereziki bultzatuz.

6.4 Gaixotasun epizootikoen natura ingurunean ondorio larriak izan ez ditzaten, eta ehiza eta basa faunaren erreserbioak sor ez daitezen, ehizaldien arduradunek ziurtatu beharko dute otsailaren 2ko 50/2018 Errege Dekretuan ezarritako berariazko betekizunak betetzen direla, ehiza uxaldietan harrapatutako animalietatik eratorritako animalia azpiproduktuak kudeatzeari dagokionez, eta, bereziki, erraiak eta hondakinak bertan uzteko ehiza edukiontzia erabiltzeari dagokionez.

7. artikulua. Merkaturatzea

Irailaren 15eko 1118/1989 Errege Dekretuak xedatzen duenez, hauek dira Araban merkaturatu daitezkeen ehiza espezie bakarrak: basahatea, oreina, galeper arrunta, untzia, orkatza, fisaia, basurdea, erbia, pagausoa, txoloma, eper gorria eta azeria.

8. artikulua. Ehiza zehapenak

2/2011 Legearen 31.1 artikulua azken paragrafoan xedatutakoa aplikatuz, eguneratu egiten dira ehizako arau hausteengatiko zehapenak.

2026-2027 denboraldian egindako arau hausteetako dagokienez, isunen zenbatekoak honako hauek izango dira:

Arinak: 66,58 eurotik 665,59 eurora.

Astunak: 665,60 eurotik 2.662,33 eurora.

Oso astunak: 2.662,33 eurotik 7.786,96 eurora.